

Siegfried is een held op sokken en zingt navenant

Opera

Symfonisch Orkest en Koor van de Vlaamse Opera, solisten olv Ivan Törzs met 'Götterdämmerung' van Wagner in een regie van Ivo van Hove op 8/6 in Vlaamse Opera Antwerpen. In Antwerpen en Gent t/m 9/7.

Wagners 'Ring des Nibelungen' is bij de Vlaamse Opera door Ivo van Hove en zijn team voltooid. Rondgebreed zou je kunnen zeggen, ware het niet dat die term hier amper opgaat. De Vlaamse Opera is niet van plan om de vier losse delen als cyclus te presenteren, en dat is eigenlijk goed zo. Ondanks de bij elkaar gepunnikte rode draad van computerstekkers, beeldschermen en supertechnologie ging het hier toch meer om vier afzonderlijke entiteiten dan om een logisch 'wordt vervolgd'-verhaal.

De conclusie na het zien van de vier delen zou kunnen zijn dat de Rijndochters gedegradeerd zijn van secretaresses tot kantinejuffrouwen. En er is meer gedegradeerd in deze bewust van logica en continuïteit gespeende tetralogie. Zo wordt er door Van Hove schaamteloos omgesprongen met de liefde van Brünnhilde en Siegfried. Wagner kan zijn liefdesmotief door het orkest strooien wat hij wil, het wordt door Van Hove genegeerd.

Zijn Siegfried is een *liquid man*, een van de vele termen waarmee je in het programmaboek (vormgegeven als een ultradunne laptop) om de oren wordt geslagen. De door socioloog Zygmunt Bauman gemunte term houdt in dat wie zich niet aanpast aan de snel wisselende samenleving, niet meer meedoet. En dus krijgt Van Hove's Siegfried geen vergetelheidsdrank maar zet hij Brünnhilde pardoos uit zijn hoofd als hij bij de Gibichungen de huwbare Guttrune ziet. Brünnhilde ziet het bij terugkomst van haar grote liefde meteen, en wij zitten er in de zaal als gekke Henkie bij en kijken ernaar.

Brünnhilde's dood is geen liefdesdood à la Isolde, maar wordt door dramaturge Janine Brogt met droge ogen gekarakteriseerd als euthanasie. Hier gaat het niet meer om wat Wagner ons wil zeggen, maar wat Van Hove en Brogt ons menen te moeten meegeven. Een 'Ring voorde 21ste eeuw', een 'verhaal van mensen van dit moment en op dit moment'. Liefde, het is niet van dit moment. Dat liet Van Hove onlangs ook al zien in zijn overigens mooi geregisseerde 'Angels in America' bij Toneelgroep Amsterdam waar hij de hoopvolle epiloog compleet uit de voorstelling sloopte.

Prachtig moment van glorie in 'Götterdämmerung' als Brünnhilde de stekker eruit trekt en al die flikkerende, flitsende en fantasieloze computerschermen op zwart gaan; je ogen doen dan al pijn van al die overkill aan beelden. De oren krijgen even de overhand om te constateren dat dirigent Ivan Törzs bergen werk heeft verzet, dat dit zijn beste bijdrage van de vier is, maar dat het nog steeds onder de maat is.

Lance Ryan (Siegfried) is hier letterlijk een held op sokken in pyjama en hij zingt helaas navenant. Jayne Caselman (Brünnhilde) komt vooral als tierende furie een aardig eind. Best van al zijn Sara Fulgoni (Waltraute), Atilla Jun (Hagen) en Robert Bork (Gunther). Zij weten het beste aan al die futloze anekdotiek van deze tijd te ontkomen en zingen het hart uit hun lijf. Dat is, net als Wagners 'Ring', tijdloos.

Peter van der Lint

Rijndochters gedegradeerd tot kantinejuffrouwen. FOTO ANNEMIE AUGUSTIJNS